

[Inflammation och infektion i lungor och luftrör](#)

Vid en lunginflammation har delar av lungorna blivit inflammerade. Då kan du få hosta, feber och svårt att andas. Orsaken är oftast bakterier och då behandlas du med antibiotika. De flesta med lunginflammation blir helt friska inom någon månad.

En lunginflammation kan orsakas av bakterier eller virus. Det är oftast barn under två år och äldre personer som får lunginflammation. För dig som är över 65 år eller har en sjukdom som påverkar immunförsvaret kan sjukdomen bli särskilt allvarlig.

Lunginflammation kan ge olika symtom.

Det är vanligt att du har några av följande symtom:

- Du får en [förkylning](#) med [hosta](#), [feber](#) och [ont i halsen](#) som blir värre efter fyra till fem dagar.
- Det gör ont när du andas in djupt.
- Du kan hosta upp slem. Slemmet kan vara vitt, gult, grönt, brunt eller blodblandat.
- Du är andfådd utan ansträngning.
- Febern kan ge frossa eller skakningar.
- Du kan få svårt att andas.
- Du kan bli yr och förvirrad.

Barn med lunginflammation kan även få andra symtom. Det gäller framför allt barn upp till sju års ålder.

Barnet kan ha något eller några av följande symtom:

- Andningen är väsande eller pipande.
- Andningen är snabb, ofta i kombination med stötvis hosta.
- Barnet är blekt, likgiltigt och orkar inte leka ens korta stunder.
- Barnet kräks.
- Barnet har ont i magen.

Kontakta en [vårdcentral](#) eller en [jouröppen mottagning](#) om tror att du eller ditt barn har lunginflammation. Om det är stängt kan du vänta tills den jouröppna mottagningen eller vårdcentralen öppnar.

Kontakta genast en vårdcentral eller en jouröppen mottagning om ett eller flera av följande besvär stämmer:

- Du eller ditt barn snabbt blir sämre och febern stiger. Det gäller även om du eller barnet har en pågående behandling mot lunginflammation.
- Du eller ditt barn får feber med kraftig frossa och skakningar.
- Ditt barn orkar inte leka, se på tv ens korta stunder eller intressera sig för något.

Om det är stängt på vårdcentralen eller den jouröppna mottagningen, sök vård på en akutmottagning.

Ring 112 om något av följande stämmer:

- Du eller ditt barn får mycket svårt att andas.
- Du eller ditt barn får gråblek ansiktsfärg eller får blå läppar.

Ring telefonnummer 1177 om du vill ha [sjukvårdsrådgivning](#). Då kan du få hjälp att bedöma symtom eller hjälp med var du kan söka vård.

Läkaren gör olika undersökningar för att se om du har lunginflammation. Undersökningarna är samma för barn och vuxna.

Läkaren lyssnar på lungorna när du andas. Ibland knackar läkaren med fingret över lungorna och lyssnar på ljudet.

Du får ofta lämna ett blodprov som kallas [CRP](#) om läkaren misstänker att du har lunginflammation. Det är ett test för att mäta graden av inflammation.

Ibland mäts din syrehalt i blodet med en apparat som sätts på ditt finger. Där mäts ditt blods syresättning vilket mäter hur bra andning och blodcirkulation fungerar.

Det du berättar och svaret på proverna och [kroppsundersökningen](#) brukar räcka för att ställa diagnosen.

De vita blodkropparna brukar öka i antal om du har lunginflammation. Om det behövs kan du ibland få lämna ytterligare prov.

Du kan också undersökas med [lungröntgen](#).

Ofta behöver du inte lämna något prov som visar vilket smittämne som har orsakat lunginflammationen. Ibland kan läkaren ta ett prov från näsan eller svalget.

Ibland kan du behöva komma på återbesök och uppföljning. Det gäller om lunginflammationen inte läker trots behandling, om du röker eller om du blir sjuk igen.

Barn och vuxna får samma behandling.

Den vanligaste behandlingen är [antibiotika](#). Vilket läkemedel du får beror på vilken bakterie som har orsakat lunginflammationen. Behandlingen pågår oftast under sju dagar.

Inflammationen läker oftast av sig själv om det är orsakat av ett virus. Undantag är om lunginflammationen har orsakats av influensavirus eller om du har nedsatt immunförsvar. Då kan du behöva läkemedel som är effektivt mot virusinfektioner.

Du behöver ofta vård på sjukhus om du har allvarliga symtom. Det gäller till exempel om du har hög feber och svårt att andas. Då får du ofta antibiotika direkt i blodet.

Har du svårt att andas kan du även behöva syrgas, och om andningen är mycket nedsatt behandlas du i en [respirator](#). Du kan också behöva få vätska och näring direkt i blodet genom dropp.

Du blir oftast bättre efter några dagar med behandling på sjukhus.

Hur fort lunginflammationen går över beror på hur din hälsa var innan du blev sjuk. Oftast läker lunginflammationen på en månad med behandling.

Du kan vara trött och ibland också fortsätta hosta efter att lunginflammationen har läkt. Tröttheten och hostan försvinner gradvis inom ytterligare någon månad.

Läkningen tar oftast längre tid om infektionen varit så kraftig att du behövt vårdas på sjukhus.

Risken för att du ska få nya lunginflammationer ökar om det finns bidragande orsaker som andra sjukdomar, nedsatt immunförsvar, hög ålder eller rökning.

Det finns flera saker du kan göra själv för att lindra dina besvär.

Det är bra att dricka mycket om du har hosta eller feber. Det gör att slemmet blir lättare att hosta upp. Du förlorar också mycket vätska när du har feber. För barn som har feber och hosta kan isglass vara ett alternativ till dryck.

Det kan hjälpa att höja huvudändan på sängen om du hostar mycket på natten. Enklast är att bädda med extra kuddar. Lägg kuddarna under madrassen så glider de inte undan.

Du mår oftast bättre om du tar febernedsättande läkemedel när du har hög feber. Det gäller även [barn med feber](#), men rådgör med läkare innan du ger barn under sex månader febernedsättande läkemedel.

Luftrörsvidgande läkemedel kan ibland underlätta andningen hos barn och vuxna.

Undvik fysisk ansträngning och vila ordentligt när du har feber och mår dåligt. Däremot är det inte bra att ligga still i sängen. Att ligga stilla mycket försämrar lungornas möjlighet att arbeta. Det kan också försvåra för sjukdomen att läka.

När du mår bättre är korta promenader bra för läkningen.

När man andas kommer luften ner till lungorna. Små partiklar med virus eller bakterier kan också följa med inandningsluften.

När du andas kommer luften ner till lungorna. Små partiklar med virus eller bakterier kan också följa med inandningsluften. De bakterier och virus som kan orsaka lunginflammation sprids olika lätt.

Pneumokocker är den vanligaste orsaken till lunginflammation. Det är en bakterie som inte är särskilt smittsam. En bakterie som däremot är mer smittsam är mykoplasma.

Mer smittsamma är även de virus som kan ge lunginflammation.

De flesta virus sprids genom luften när den som är sjuk hostar, nyser eller andas ut. Hostningar och nysningar ger en dusch av droppar som innehåller viruset. Du kan bli smittad om du får i dig dropparna.

Dropparna kan hamna på föremål som du sedan kan bli smittad av. Du blir inte smittad direkt genom huden på fingrarna, utan genom att du rör vid din mun, näsa eller ögon med dina fingrar.

Mykoplasma orsakar vissa år större utbrott av lunginflammation. Detsamma kan gälla lunginflammationer som orsakas av virus, framför allt bland barn. Men de flesta som blir smittade får inte lunginflammation. Många får istället en lätt förkylning, bronkit eller inga symtom alls.

Det bästa du kan göra för att stärka ditt immunförsvar är att försöka utveckla och behålla sunda vanor. Ett liv med regelbunden fysisk aktivitet, bra matvanor och bra sömnvanor förbättrar kroppens försvar mot infektioner i allmänhet.

Att röka skadar lungorna och ökar risken för att få infektioner. Det finns hjälp att få [om du vill sluta röka](#).

Eftersom [influensa](#) kan utvecklas till lunginflammation är det bra att [vaccinera dig mot influensa](#) om du riskerar att bli allvarligt sjuk. Det gäller främst om något av följande stämmer på dig:

- Du är äldre än 65 år.
- Du har en hjärtsjukdom eller lungsjukdom, som till exempel [KOL](#).
- Du har diabetes.
- Du har nedsatt immunförsvar av annan orsak, till exempel cytostatikabehandling.
- Du är gravid.

Du ska också [vaccinera dig mot pneumokocker](#) om något av ovanstående stämmer in på dig. Det gäller också om du har fått din mjälte borttagen, eftersom immunförsvaret då är sämre. Du som är gravid eller ammar bör rådgöra med läkare om du undrar om du ska vaccinera dig mot pneumokocker.

Det är också viktigt att [du vaccinerar dig mot covid-19](#) om du inte redan har gjort det.

Du kan få lunginflammation av olika orsaker. Det vanligaste är bakterier eller virus. Du kan få lunginflammation i en lunga eller i båda lungorna. En lunginflammation i båda lungorna kallas dubbelsidig lunginflammation. En dubbelsidig lunginflammation behöver inte vara mer allvarlig.

Du kan också få lunginflammation i endast en del av en lunga. Då är oftast orsaken en bakterie.

Pneumokocker ligger bakom mer än hälften av alla lunginflammationer. Hos ungdomar och unga vuxna kan andra smittämnen vara vanligare, till exempel mykoplasma.

Ibland kan andra vanliga bakterier orsaka lunginflammation. Det gäller främst för personer som har lungsjukdomar som till exempel [KOL](#).

[Legionella](#) är en mer ovanlig bakterie som kan orsaka lunginflammation. Den kan spridas till exempel genom luftkonditionering eller duschar. Det är ovanligt att du blir smittad av den bakterien i Sverige.

Även olika virus kan orsaka lunginflammation. [RS-virus](#) orsakar varje år epidemier bland yngre barn, oftast under två års ålder. Några virus som ofta ger lunginflammation hos vuxna är exempelvis [influensavirus](#) och RS-virus.

[Covid-19](#) orsakar också lunginflammation hos en del.

Det finns andra orsaker än virus och bakterier som bidrar till att du får lunginflammation. En orsak kan vara att slemhinnan i luftvägarna har skadats av en vanlig virusinfektion tidigare och inte klarar av att bekämpa bakterier.

Andra orsaker till lunginflammation är att du har en sjukdom som gör att ditt immunförsvar är försvagat.

Barn under fyra år kan ha återkommande lunginflammationer utan att det ligger någon annan sjukdom bakom. Det beror på att immunförsvaret hos små barn inte är färdigutvecklat. Vid fyraårsåldern brukar barns immunförsvar ha mognat och besvären med upprepade lunginflammationer upphöra.

Barn mellan ett och sex år kan av misstag andas in små delar av leksaker eller mat. Dessa små saker blir då liggande någonstans i lungorna och orsakar nästan alltid en infektion.

Du kan också få lunginflammation om du kräks och får ner kräkningen i lungorna. Det händer framför allt om du är medtagen efter en operation eller i samband med att du har druckit mycket alkohol. Om du vill [förändra dina alkoholvanor](#) finns hjälp att få.

Små barn som av misstag svalt lösningsmedel kan få ner lösningsmedlet i lungorna om de kräks. Barnet kan då få en allvarlig lunginflammation. Den kallas kemisk lunginflammation.

Inne i bröstkorgen delar sig luftstrupen i två luftrör. De stora luftrören delar sedan upp sig i flera mindre luftrör. Kring de tunna luftrören sitter klasar av små luftfyllda blåsor som kallas lungblåsor.

Vid en lunginflammation har lungblåsorna blivit inflammerade. Orsaken är att bakterier eller virus har kommit in i kroppen och kunnat föröka sig i luftvägarna. Infektionen har sedan spridits genom de finare luftrören och ut i lungvävnaden.

Kroppen får svårare att ta upp syre när lungblåsorna är inflammerade. Då kan det bli svårare att andas. Om infektionen inte behandlas kan den orsaka allvarlig syrebrist i kroppen.

Infektionen gör även att slemhinnan i luftvägarna svullnar. Det gäller särskilt barn upp till sju år eftersom de har smala andningsvägar. När det då blir trängre i luftrören kan sjuka barn få väsande och pipande andning.

En lunginflammation kan leda till [lungsäcksinflammation](#). Då har bakterier eller virus spridit sig till lungsäcken som omger

lungorna.

Infektionen kan också sprida sig till blodet och därifrån vidare ut i kroppen, men det är ovanligt.

Lunginflammation är en vanlig sjukdom hos äldre personer över 65 år eller hos sjuka som ligger mycket stilla. Sjukdomar och åldrande kan försvaga immunförsvaret. Det blir därför svårare att klara av den extra påfrestning som en lunginflammation innebär.

Du kan [söka vård på vilken vårdcentral eller öppen specialistmottagning](#) du vill i hela landet. Ibland krävs det [remiss](#) till den öppna specialiserade vården.

Du ska få vara delaktig i din vård. För att kunna vara det behöver du [förstå informationen som du får](#) av vårdpersonalen. Ställ frågor om det behövs. Du ska till exempel få information om behandlingsalternativ och [hur länge du kan behöva vänta på vård](#).

Du har möjlighet att [få hjälp av en tolk om du inte pratar svenska](#). Du har också [möjlighet att få hjälp av en tolk om du till exempel har en hörselnedsättning](#).

Det finns ingen åldersgräns för när ett barn kan ha inflytande över sin vård. Barnets möjlighet att vara delaktig hänger ihop med barnets mognad.

Ju äldre barnet är desto viktigare är det att hen får vara delaktig i sin vård. För att kunna vara aktiva i vården och ta beslut är det viktigt att du som vuxen och barnet förstår den information ni får av vårdpersonalen.

När du har fått information om vilka alternativ och möjligheter till vård du har kan du ge ditt samtycke eller på något annat sätt uttrycka ett ja. Det gäller även [dig som inte är myndig](#).

Du kan [välja att inte ge ditt samtycke till den vård som du erbjuds](#). Du får också när som helst ta tillbaka ditt samtycke.

Senast uppdaterad:

2022-03-01

Redaktör:

Ingela Andersson, 1177.se, nationella redaktionen

Granskare:

Jonas Hedlund, läkare, specialist i infektionssjukdomar, Karolinska Universitetssjukhuset, Solna

Illustratör:

Kari Toverud, certifierad medicinsk illustratör

På 1177.se får du råd om hälsa och information om sjukdomar och vilka mottagningar du kan kontakta. Logga in för att läsa din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt. 1177 ger dig råd när du vill må bättre.

I

I

I

[Behandling av personuppgifter](#)

[Hantering av kakor](#)

[Inställningar för kakor](#)

1177 – en tjänst från [Inera](#).